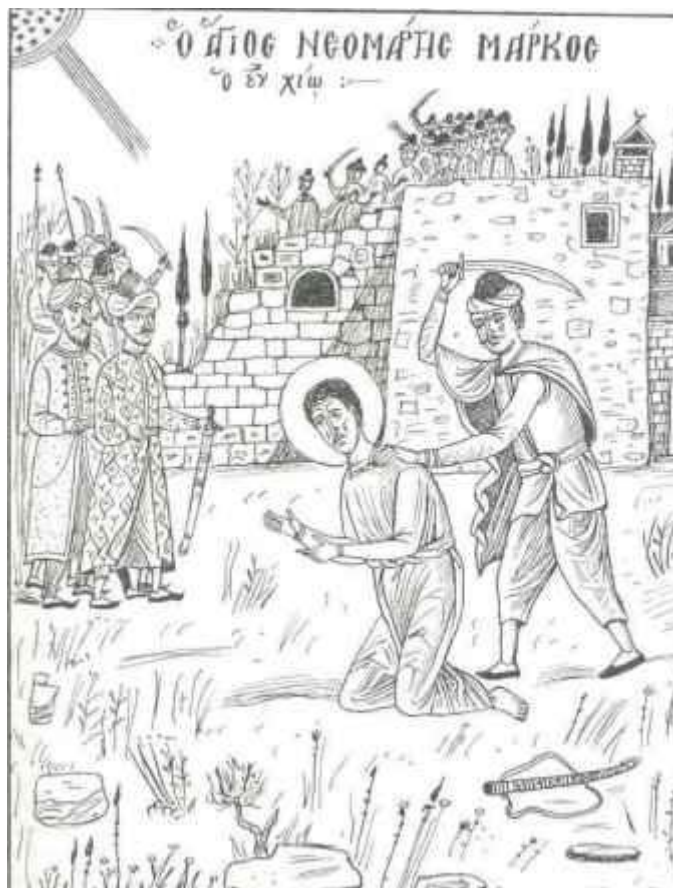

Οι Άγιοι Νεομάρτυρες (μέρος 1ο)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές](#)

Νεομάρτυρες ονομάζουμε όσους μαρτύρησαν στα νεώτερα χρόνια , ιδιαίτερα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, για να τους διακρίνουμε από τους μάρτυρες των πρώτων χριστιανικών χρόνων.

Στους Νεομάρτυρες θα μπορούσαμε να εντάξουμε και τους ομολογητές και μάρτυρες της Εικονομαχίας, των Αραβικών επιδρομών και της Λατινοκρατίας.

Πληροφορίες για τους Νεομάρτυρες της Τουρκοκρατίας έχουμε από το Νέο

Μαρτυρολόγιο του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, τον Άγιο Νικηφόρο τον Χίο, τον Μελέτιο Συρίγου (Μητροπολίτου Κυθήρων), τον Νικόλαο Μαλαξό, πρωτοπρεσβύτερο στο Ναύπλιο, ακόμη και ξένους, όπως τον Francois Rouqueville , Γάλλο πρέσβυ στην Κωνσταντινούπολη και περιηγητή και άλλους.

Όλοι αυτοί οι συγγραφείς έχουν συλλέξει πληροφορίες από αυτόπτες και αυτήκοους μάρτυρες του μαρτυρίου των Νεομαρτύρων. Όπως δηλαδή στους πρώτους χριστιανικούς χρόνους κάποιοι χριστιανοί παρακολουθούσαν τη δίκη, τις ανακρίσεις, τα βασανιστήρια και το μαρτυρικό τέλος των μαρτύρων και τα κατέγραφαν, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν τα Μαρτυρολόγια, ένα νέο είδος της χριστιανικής Γραμματείας, έτσι και τώρα με τους Νεομάρτυρες.

Οι Νεομάρτυρες προέρχονταν από διάφορες εθνότητες : Έλληνες, Σέρβοι, Βούλγαροι, Ρώσσοι ακόμα Τούρκοι και Άραβες, οι οποίοι έγιναν χριστιανοί και όταν ανακαλύφθηκαν από τους ομοθρήσκους τους είχαν μαρτυρικό τέλος. Επίσης οι Νεομάρτυρες προέρχονταν από ολόκληρο το κοινωνικό φάσμα. Άνδρες και γυναίκες, νέοι και γέροντες και μικρά παιδιά ακόμα, κληρικοί και λαϊκοί, γραμματισμένοι και αγράμματοι, πλούσιοι και φτωχοί και από διάφορα επαγγέλματα.

Θα μπορούσαμε να διακρίνουμε τους Νεομάρτυρες σε δύο ομάδες .Πρώτον αυτούς οι οποίοι σε κάποια στιγμή της ζωής τους προκλήθηκαν να αρνηθούν τον Χριστό, έμειναν όμως σταθεροί στην πίστη, παρά τα θέλγητρα και τα φόβητρα εκ μέρους των διωκτών, ομολόγησαν τον Χριστό και θανατώθηκαν. Δεύτερον αυτούς οι οποίοι σε κάποια στιγμή αδυναμίας, για διάφορους λόγους, αρνήθηκαν τον Χριστό και έγιναν Μουσουλμάνοι. Κατόπιν, αργά ή γρήγορα , συνειδητοποίησαν αυτό που έπαθαν, μετανόησαν, επανεντάχθηκαν στην Εκκλησία και έζησαν με συνέπεια τη χριστιανική ζωή. Ακολούθως είτε ανακαλύφθηκαν από τους Τούρκους πως είχαν απαρνηθεί το Ισλάμ και ζούσαν πάλι χριστιανικά είτε η αγάπη τους για τον Χριστό τους δημιούργησε έναν έντονο και ακατανίκητο πόθο μαρτυρίου, στο οποίο οδηγήθηκαν αυτόκλητοι, ύστερα πάντως από έντονη προετοιμασία και κάτω από την καθοδήγηση έμπειρων πνευματικών οι οποίοι ονομάζονται Αλήπτες. Βεβαίως πρέπει να τονίσουμε πως η Εκκλησία απέτρεπε το εκούσιο μαρτύριο φοβούμενη τον κίνδυνο της άρνησης.

Πώς όμως οι χριστιανοί της Τουρκοκρατίας μπορούσαν να βρεθούν μπροστά στο δίλημμα του εξισλαμισμού ; Με δυο λόγια θα μπορούσαμε να πούμε πως η οποιαδήποτε διαφορά του χριστιανού με το κράτος ή με τον οποιονδήποτε μουσουλμάνο ήταν δυνατό να εξελιχθεί σε πρόκληση άρνησης. Μια απλή συζήτηση τυχαία ή ηθελημένη για το ποιά θρησκεία είναι αληθινή , η αδυναμία πληρωμής φόρου, η συκοφάντηση κάποιου χριστιανού πως έκανε ομολογία πίστης στο Ισλάμ ή

πως ύβρισε το Ισλάμ ή τον Προφήτη, μπορούσε να εξελιχθεί σε πρόκληση ν' αρνηθεί ο χριστιανός τον Χριστό. Γυναίκες νεομάρτυρες έπεσαν θύματα ερωτικής μανίας των Τούρκων. Δεν θέλησαν να τους παντρευτούν διότι έπρεπε να εξισλαμισθούν. Έχουμε βέβαια και άνδρες νεομάρτυρες, οι οποίοι μαρτύρησαν εξαιτίας της ερωτικής μανίας μουσουλμανίδων. Έχουμε δηλαδή την μίμηση του Ιωσήφ του Παγκάλου, η οποία οδήγησε στο μαρτύριο.

Το ερώτημα το οποίο γεννιέται είναι πως μπόρεσαν οι άνθρωποι αυτοί να μείνουν σταθεροί στην πίστη και να μαρτυρήσουν . Πως δε θαμπώθηκαν από τα θέλγητρα ,αλλά και πως άντεξαν τα βασανιστήρια. Χρειάζεται να σκεφτούμε την άθλια ζωή που ζούσαν οι πρόγονοί μας τότε. Εξευτελισμένοι, ταπεινωμένοι, δεν όριζαν τίποτα, ούτε περιουσία ούτε τα παιδιά τους ούτε τη ζωή τους. Να θυμηθούμε τη βαριά φορολογία, το παιδομάζωμα, τις αγγαρείες, τις φυλακίσεις, τα βασανιστήρια και τις εκτελέσεις . Ούτε να έχουν άλογο και να ιππεύουν επιτρεπόταν, ούτε να φορούν ενδύματα με έντονο χρώμα , όπως το κόκκινο και το πράσινο, ιερό χρώμα του Ισλάμ. Έτσι λοιπόν καταλαβαίνουμε πόσο μεγάλη πρόκληση για εξισλαμισμό ήταν η δυνατότητα να απολαύσει κάποιος τόσα αυτονόητα για τους Τούρκους και απαγορευμένα γι' αυτόν. Από την άλλη πλευρά , τα βασανιστήρια : φυλάκιση με στέρηση τροφής και νερού, ξυλοδαρμός, στρέβλωση ή τέντωμα των μελών του σώματος ,με ειδικά όργανα , μέχρι την εξάρθρωση ή και τον διαμελισμό του σώματος, ψυχολογικές πιέσεις, εικονική εκτέλεση, εντοιχισμός (χτίσιμο του σώματος) , κάψιμο στην πυρά, ανασκολοπισμός και ό,τι άλλο μπορούσε να επινοήσει η μανία των διωκτών. Τέλος ο θάνατος , αν δεν είχε επέλθει με τα βασανιστήρια, με απαγχονισμό, αποκεφαλισμό ή πυροβολισμό.

Πώς οι άγιοι Νεομάρτυρες αντιμετώπισαν όλα αυτά , που βρήκαν τη δύναμη ; Η απάντηση είναι πολύ απλή. Πρώτα πρώτα με τη χάρη του Θεού. Έπειτα ήταν συνειδητά μέλη της Εκκλησίας. Ζούσαν την ορθόδοξη πραγματικότητα. Προσεύχονταν, εκκλησιάζονταν, εξομολογούνταν, κοινωνούσαν. Στα μαρτύρια όλων των Νεομαρτύρων βλέπουμε πως οι άγιοι Νεομάρτυρες έχουν τον πόθο της θείας κοινωνίας. Ζητούν από τους πνευματικούς τους να προσεύχονται ώστε να τελειώσουν θεαρέστως τον αγώνα τους. Στους βίους κάποιων Νεομαρτύρων αντιλαμβανόμαστε την υψηλή πνευματικότητά τους αφού είχαν την εμπειρία του Ακτίστου Φωτός. Χαρακτηριστικά στον βίο του αγίου Αναστασίου εκ Παραμυθίας (+18/11/ 1750), ενώ ο άγιος προκαλείται να εξισλαμισθεί με την παροχή τιμών, αξιωμάτων, υλικών αγαθών, απαντά : Και όλο το βασίλειό σας να μου χαρίσετε την πίστη μου δεν την αλλάζω .Ο γιός του πασά, ο οποίος τα ακούει αυτά, σκέφτεται : Εμένα αν μου χάριζαν όλα αυτά , θα έκανα οποιαδήποτε υποχώρηση μου ζητούσαν , αυτός γιατί αρνείται ; Ζητάει λοιπόν από τον φύλακα του Αγίου να του ανοίξει το κελί της φυλακής για να τον συναντήσει .Μπαίνοντας μέσα δεν

αντέχει το φως που πλημμυρίζει το κελί της φυλακής , ούτε τους δυο αστραπόμορφους νέους που παραστέκουν τον υποψήφιο μάρτυρα και πέφτει κάτω. Ζητάει από τον Άγιο να φύγουν οι δύο Άγγελοι για να μπορέσει να μιλήσουν, πράγμα που γίνεται, με αποτέλεσμα τελικά ο γιος του πασά να γίνει χριστιανός, μοναχός και ιερομόναχος. Να σκεφτούμε δε ότι ο άγιος Αναστάσιος ήταν ένα αγροτόπαιδο. Αντιλαμβανόμαστε δηλαδή ότι οι άγιοι Νεομάρτυρες είχαν τέτοια βιώματα και εμπειρίες, τα οποία δεν ήθελαν να χάσουν με κανένα τρόπο Γι' αυτό έφταναν στο σημείο να υπομένουν βασανιστήρια και να θυσιάζουν και τη ζωή τους αφού ζούσαν ήδη την αιώνια ζωή.